

Onderwerp Beantwoording vragen ChristenUnie ex art 41 RvO over
economisch daklozen

Steller J. den Hoedt

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 41 57 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 7009000

Datum 28-6-2018 Uw brief van 6-6-'18

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij sturen we u de antwoorden op de schriftelijke vragen ex art 41 RvO, betreffende 'economisch daklozen'. De vragen zijn gesteld door de heer E. Koopmans van de ChristenUnie op 6 juni jl. De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

1. *Is het college bekend met zowel het onderzoek van Investico, Nieuwsuur en De Groene Amsterdammer als ook de televisie-uitzending van Brandpunt? Zo ja, herkent het college de geschetste problemen ook binnen de eigen gemeente?*

Het college is bekend met het onderzoek van Investico, Nieuwsuur en de Groene Amsterdammer en met de uitzending van Brandpunt. Het betreft problematiek van economisch daklozen, ook wel 'pechmannen' genoemd. Het gaat om personen die vanuit economische redenen en/of een relatiebreuk dakloos zijn geraakt, en niet zelfstandig de weg weten te vinden ten aanzien van de wet en regelgeving. En die daarnaast geen aanspraak (meer) kunnen maken op een sociaal netwerk.

In het onderzoek wordt vervolgens aan de kaak gesteld dat deze groep in sommige (grote) steden wordt geweigerd bij de opvang, omdat er sprake is van economische problematiek, en niet van zware psychiatrische en/of verslavingsproblematiek die vaak ten grondslag ligt aan het dakloos raken. Deze mannen belanden vervolgens op straat.

We herkennen ons niet in het geschetste beeld van het weigeren van opvang aan economisch daklozen. Ons uitgangspunt is om passende ondersteuning en opvang te bieden voor iedereen die dit nodig heeft. Hierbij maken we geen

onderscheid tussen verschillende doelgroepen. Wel streven we in iedere casus naar maatwerk. Bij de economisch daklozen zetten we bijvoorbeeld altijd in op huisvesting, om te voorkomen dat iemand bijvoorbeeld als gevolg van een scheiding in de nachtopvang terecht komt.

Mocht er desondanks toch dag- of nachtopvang nodig zijn dan is deze beschikbaar. In de opvang is vervolgens begeleiding aanwezig om mensen zo snel mogelijk te begeleiden naar een volgende stap, bijvoorbeeld om een postadres of uitkering aan te vragen, om een woning te vinden of schuldhulpverlening op poten te zetten om het leven weer in het juiste spoor te krijgen.

Ook de in het onderzoek geschetste toename van de groep pechmannen, zoals in ander (grote) steden, herkennen we niet. Dit blijkt uit navraag bij de WIJ-teams, het Leger des Heils en het Kopland. Bijvoorbeeld Het Hostel is een voorziening binnen het Kopland dat in aanbod aansluit op de groep pechmannen. Dossieronderzoek laat zien dat er vanaf 2015 tot op heden 27 personen gebruik hebben gemaakt van deze voorziening als gevolg van economische redenen een of relatiebreuk. In deze cijfers is geen stijgende trend zichtbaar.

2. *Is het college het met de fractie van de ChristenUnie eens dat een stabiel aantal daklozen onwenselijk is en het streven moet zijn om het totaal aantal daklozen te verminderen? Zo ja, hoe denkt de gemeente dit te bereiken?*

Het college onderschrijft het streven van de ChristenUnie om het aantal daklozen te verminderen. Met een combinatie van maatregelen op verschillende vlakken werken we hieraan.

Een belangrijk onderdeel is preventie, oftewel voorkomen dat mensen op straat komen te staan. De WIJ-teams spelen een belangrijke rol bij de vroegtijdige signalering van problematiek die kan leiden tot het verlies van een woning, zoals plotselinge werkloosheid, overlast, een scheiding of schulden. Ook hebben we afspraken met de woningcorporaties gemaakt dat zij een signaal afgeven als er een woninguitzetting dreigt. Dit maakt dat er vroegtijdig ondersteuning kan worden ingezet om dit te voorkomen, zoals begeleiding en/of schuldhulpverlening.

Als mensen onverhoopt toch dakloos worden en niet zelfstandig in huisvesting kunnen voorzien, dan is er (crisis)opvang beschikbaar. Bij een aanmelding in de crisisopvang wordt bovendien altijd gezocht naar andere oplossingen ter voorkoming van opname, waarbij we ook kijken naar een oplossing binnen het eigen netwerk. Vanuit de opvang is vervolgens begeleiding aanwezig om cliënten verder te helpen met een volgende stap richting zo zelfstandig mogelijke huisvesting.

3. *Heeft het college zicht op het aantal economisch daklozen in Groningen en wordt hier specifiek beleid op gevoerd?*

We hanteren geen specifieke monitoring of beleid voor economisch daklozen. Ons uitgangspunt is dat we altijd maatwerk toepassen, waarbij we voortbouwen op de specifieke situatie van de inwoner. Derhalve maken we geen onderscheid tussen verschillende doelgroepen. We ontvangen op dit moment geen signalen dat er extra aandacht, monitoring of beleid nodig is voor economisch daklozen.

4. *Is het college bekend met de benadering van de gemeente Arnhem, genaamd 'Minder Opvang Beter Leven'? Zo ja, hoe kijkt het college tegen deze benadering aan waarin niet opvang maar huisvesting centraal staat?*

Het college is bekend met het project 'Minder Opvang Beter Leven' uit de gemeente Arnhem dat inmiddels al een aantal jaren is afgerond (looptijd 2011-2014), en dat mede was ingegeven door een bezuiniging op het aantal opvangplekken.

In het Arnhemse project stond huisvesting centraal. We zijn van mening dat huisvesting een belangrijk element is van een aanpak om dakloosheid te bestrijden. Daarom maken we jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties over voldoende beschikbare, geschikte en betaalbare woningen voor kwetsbare inwoners, waaronder mensen die doorstromen vanuit de opvang.

We zetten daarnaast in op de samenwerking tussen gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties om knelpunten rondom huisvesting op te lossen. Onlangs heeft de centrumgemeente namens alle Groninger gemeenten het convenant 'Huisvesting (ex)cliënten Beschermd Wonen en Opvang' ondertekend, waarmee deze partijen zich committeren aan de realisatie van een snelle doorstroom naar een zelfstandige woning vanuit de opvang. Als onderdeel van het convenant werken de partijen samen in doetafels aan thema's zoals 'voldoende geschikte woningen', 'het opruimen van belemmerende regelgeving' en 'vroeg erbij zijn'.

Naast aandacht voor huisvesting vinden we een kwalitatief goede opvang en begeleiding belangrijk bij de aanpak van dakloosheid. Niet iedereen die dakloos is, is direct in staat om zelfstandig te wonen. Daarom investeren we in een gecombineerde aanpak van huisvesting, opvang en begeleiding. Een focus op alleen huisvesting, zoals in het Arnhemse project, vinden we derhalve onvoldoende. In Arnhem is het aantal opvangplekken in een later

stadium bovendien weer uitgebreid, omdat er een tekort aan plekken was ontstaan als gevolg van de bezuiniging.

5. *Deelt het college de mening van de ChristenUnie dat niet opvang, maar betaalbare huisvesting de oplossing is voor de problematiek van economisch daklozen? Is het college bereid om deze specifieke doelgroep een voorkeurspositie te geven in de toewijzing van sociale huurwoningen?*

We vinden het belang om zowel te investeren in kwalitatief goede opvang en begeleiding als in voldoende huisvesting voor alle kwetsbare groepen. In de afspraken met opvanginstellingen, woningcorporaties en zorgaanbieders hebben we hier aandacht voor. Daarbij zetten we in op maatwerk voor iedereen en niet op specifieke doelgroepen zoals economisch daklozen. Omdat er geen signalen zijn dat er sprake is van een toename van deze problematiek, zien we geen aanleiding tot een voorkeurspositie voor deze groep.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

ChristenUnie

Aan het college van burgemeester en wethouders
Groningen, 6 juni 2018

Vragen ChristenUnie ex art 41 reglement van orde betreffende economisch daklozen

Eind 2017 is onderzoek uitgevoerd door Investico, Nieuwsuur en De Groene Amsterdammer naar economisch daklozen¹ en onlangs heeft het televisieprogramma Brandpunt+ hier ook een televisie-uitzending² aan gewijd.

Uit zowel het onderzoek als de televisie-uitzending blijkt dat daklozen zonder psychische of verslavingsproblematiek (economisch daklozen) door gemeenten als zelfredzaam worden beschouwd, waardoor ze niet in aanmerking komen voor opvang, terwijl hier wel behoefte aan is. Deze economisch daklozen zijn op straat komen te staan door bijvoorbeeld een scheiding, (financiële) schulden, het verliezen van een baan of een combinatie van dit soort situaties.

In een reactie op het onderzoek van Nieuwsuur geeft de staatsecretaris van Volksgezondheid en Welzijn, Paul Blokhuis, aan dat gemeenten eraan mogen worden gehouden dat ze mensen beoordelen vanuit de hulpvraag. Volgens de staatssecretaris hebben gemeenten heel goede instrumenten om zelf handen en voeten te geven aan hulpverlening.

Arnhem heeft specifiek beleid opgesteld om het aantal daklozen terug te dringen. Het beleid heeft de naam 'Minder opvang, beter leven' (MOBL) gekregen. Het uiteindelijke doel van dit masterplan is erg ambitieus: de gemeente Arnhem streeft ernaar dat niemand onvrijwillig dakloos is. Dit beleid is *niet* gericht op het opvangen van daklozen, maar juist op preventie, zoals het controleren van schulden en het voorkomen van uithuiszetting, en een groter woonaanbod (Housing First). Uit verschillende (rekenkamer)onderzoeken in de vier grote steden bleek onder meer ook dat juist een tekort aan woonruimte zorgt voor lange wachtlijsten bij de dak- en thuislozenopvang.³

De gemeente Groningen heeft een relatief stabiel aantal daklozen⁴. Het lukt tot nu toe onvoldoende om het aantal daklozen significant te verminderen. Het groeiend aantal economisch daklozen in Nederland en het feit dat deze groep vaak tussen wal en schip belandt baart onze fractie zorgen, evenals het niet terugdringen van het totaal aantal daklozen in Groningen.

¹ <https://www.groene.nl/artikel/zelfredzaam-zonder-dak>

² <https://brandpuntplus.kro-ncrv.nl/broadcasts/13745/>

³ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/g4-aanpak-daklozen-onvoldoende-duurzaam.9588277.lynkx>

⁴ https://os-groningen.nl/wp-content/uploads/rapport/vlugschrift_daklozenmonitorgroningen2003-2015.pdf

Daarom heeft de ChristenUnie naar aanleiding hiervan een aantal vragen:

1. Is het college bekend met zowel het onderzoek van Investico, Nieuwsuur en De Groene Amsterdammer als ook de televisie-uitzending van Brandpunt? Zo ja, herkent het college de geschetste problemen ook binnen de eigen gemeente?
2. Is het college het met de fractie van de ChristenUnie eens dat een stabiel aantal daklozen onwenselijk is en het streven moet zijn om het totaal aantal daklozen te verminderen? Zo ja, hoe denkt de gemeente dit te bereiken?
3. Heeft het college zicht op het aantal economisch daklozen in Groningen en wordt hier specifiek beleid op gevoerd?
4. Is het college bekend met de benadering van de gemeente Arnhem, genaamd 'Minder Opvang Beter Leven'? Zo ja, hoe kijkt het college tegen deze benadering aan waarin niet opvang maar huisvesting centraal staat?
5. Deelt het college de mening van de ChristenUnie dat niet opvang, maar betaalbare huisvesting de oplossing is voor de problematiek van economisch daklozen? Is het college bereid om deze specifieke doelgroep een voorkeurspositie te geven in de toewijzing van sociale huurwoningen?

Namens de fractie van de ChristenUnie,
Edward Koopmans